

PRACOWNIK DWA

Praków
P.S. Biblioteka
Uniwers. Jagielloński

ORGAN POLSKIEJ PARTII SOCYALISTYCZNEJ

CENA PRENUMERATY:
We Lwowie miesięcznie 160 Mk., z dostawą do domu 175 Mk., na prowincyi 180 Mk., za granicą 250 Mk.
CENA OGŁOSZEŃ:
Ogłoszenia natychmiastowe i zamiejscowe 1 wiersz nonpareil, 10 Mk., Nadstawo 30 Mk., Nekrologia 25 Mk., Na pierwszej kolumnie 80 Mk., Przed kolumną 60 Mk., Po kolumnie i kolumnach 50 Mk., Drobne ogłoszenia za każdy wyraz 4 Mk.
Cała stronica 10.000 Mk., pół stronicy 5.000 Mk., cała stronica pierwsza (pod nagłówkiem) 20.000 Mk., jedna strona na pierwszej stronie 10.000 Mk. — Paski na kolumnach tekstowych po czasie „Nacjonalnego”.
Ogłoszenia na niedzielę i święta o 50 proc. drożej. (Numery Dziennika Lud. są antidat.).
Adres Red. i Adm. Lwów, Sykstuska 21. — Tel. Nr. 24.
Cena pojedynczego egzempl. na całym obszarze Polski **8 Mk.**

NAKŁ.: LUD. SPÓŁDZIELCZEGO TOW. WYD.

CZEK P. K. O. Nr. 142.175.

REDAKTOR NACZELNY ARTUR W. HAUSNER.

Zbrojne powstanie na G. Śląsku

Sto tysięcy górników strejkuje.

Chcą sprzedać Górny Śląsk.

Koalicja ma powziąć decyzję w sprawie przynależności Górnego Śląska. Wczoraj podane przez dzienniki wiadomości zaniepokoiły opinię publiczną, bo według nich, plebiscytowa komisja międzysojusznicza miała się oświadczyć za oddaniem Niemcom całego tego kraju z wyjątkiem powiatów rybnickiego i pszczyńskiego i małych skrawków powiatu katowickiego. Gdyby istotnie taka decyzja w Opolu zapadła, byłoby to oczywiście jasnym dowodem, że plebiscyt był złe odegraną komedią, że liczenie na sprawiedliwość u dzisiejszych władczy świata jest dziecinnym złudzeniem. Gdyby istotnie taka decyzja miała zapasć, wobec analogicznej decyzji w sprawie Śląska cieszyńskiego i w wielu innych sprawach zaczyna się mieć wątpliwość, czy nie jest jedynym argumentem wobec tej „wysokiej” stronniczości i niesprawiedliwości argument sily, jako przeciwstawienie wyrokowi przemocy. Lud polski ma dość wojen, a my przedewszystkiem zawarcie pokoju i utrzymania jego trwałości uważamy za najwyższe przykazanie.

Popelniane jednak gwałty narodowe, czy społeczne choćby one dyktowane były „przyjaźnią”, wiskają do ręki broń najbardziej cierpliwemu i łacyńcic.

Sprawa Górnego Śląska jest tego rodzaju, że zapowiadana decyzja koalicji może w Polsce rozpaść umysły i porwać masy ludowe do obrony, przeciw pogwałceniu woli robotnika śląskiego wypowiedzianej w głosowaniu ludowym, przeciw uznaniu przez dyplomatów ententy interesów kapitalizmu z zupełnym pominięciem woli ludności.

Wprawdzie komuniści głosujący za Niemcami w zadziwiający sposób schodzą się z dążeniami kapitalizmu zachodniego, ale komuniści, to na szczęście nie opinia polskiej klasy pracującej, która niewzruszenie stać będzie na straży prawa stanowienia o sobie narodów, tak zdecydowanie wypowiedzianego w plebiscycie.

W chwili gdy to piszemy nie mamy dokładnych wiadomości, a wczorajsze pochodzą z źródeł niemieckich, nie dają przeto pewności, czy odpowiadają prawdzie. Dotychczasowe sprzeczne i niejasne informacje wskazywałyby raczej na to, że komisja ententy w Opolu nie powzięła decyzji, ale poszczególni delegaci, zależnie od mocarstw, które reprezentują, wypowiedzieli swoją opinię i takie rozbieżne sady zostaną przedłożone radzie najwyższej w Londynie. Jeżeli tak się istotnie stało w Opolu, nie byłoby to wcale niespodzianką, dowodziłoby jedynie, że na sprawę Śląska każde z państw koalicyjnych patrzy z innego politycznego punktu

Powstanie robotników na G. Śląsku.

Cały szereg miast zajętych!

BYTOM, 5. (E. E.) Radio. Dnia 2-go bm. o godz. 2-giej w nocy strejkujący robotnicy w powiecie bytomskim zaczęli zajmować wioski w pobliżu Bytomia i zaatakowali policję niemiecką. Powstańcy zajęli Bytom. W starciu kilku powstańców rannych, kilku Niemców zabitych. Powstańcy zajęli szereg miejscowości. O godz. 8-mej rano zaatakowali Hutę Królewską. W powiecie katowickim powstańcy zagarnęli tajne składy broni niemieckiej, zdradzone — za pieniądze — przez członków „Orgeszu”. Powstańcy zaczęli zajmować teren plebiscytowy. W ręku ich znajduje się cały powiat katowicki prócz miasta. Wojsk koalicyjnych nie zaczepiają.

Przywódcy robotników strejkujących wysłali na ręce L. George'a telegram do Rady Najwyższej protestujący przeciw przyznaniu Niemcom powiatów polskich. Telegram plosi, że robotnicy pod żadnym warunkiem nie zgodzą się podać w niewolę niemiecką. Telegram ten podpisany jest przez przedstawicieli zjednoczenia zawodowego polskiego liczącego około 300 tysięcy zorganizowanych robotników.

BYTOM, 3. 5. (E. E.) Cały powiat katowicki znajduje się w ręku powstańców. Tylko załoga Katowic miasta wystąpiła w szyku bojowym i wytoczyła tanki, wobec czego powstańcy wycofali się z miasta.

BYTOM, 3. 5. (E. E.) Prócz Bytomia zajęli powstańcy następujące miejscowości: W. Dąbrówkę, Kamień, Plekary, Pozbark; Karb; Miedowice, Maniejkowice, Łągowniki, Lipin.

BYTOM, 3. 5. (E. E.) Radio. 2-go bm. w nocy strejkujący robotnicy górnośląscy rzucili się na policję niemiecką; zagarnęli broń i rozpoczęli opanowywać miasta. Wiadomość o tych wypadkach nadeszła do Warszawy popoł. i uczyniła wielki wrażenie. Pisma wydały dodatkowe nadzwyczajne. Od 9—14 obradowała w tej

kwesji Rada Ministrów. „Kur. Polski” pisze: że poseł francuski Panafieu wyraził wobec czynników rządowych zdumienie z powodu aktu oburzenia ludności. W związku ze zwykłymi manifestacjami 3. maja grupy manifestantów demonstrowały przed lokalami poszczególnych miast. Tylko Francji okazywano sympatię.

WARSZAWA, 3. 5. (E. E.) Radio. Po objęciu Bytomia i Katowic ludność wezwano do oddania władzy w ręce komisji mocarstw zaciętnych. Władzę tę komisarze ententy objęli bez oporu. Wzburzenie ludności trwa nadal. Ludność polska usmierza prowokacyjną strzelaninę niemiecką. W powiatach pszczyńskim i rybnickim Polacy obejmują stanowiska zajmowane dotąd przez Niemców.

Wojska koalicyjne wystąpiły przeciw powstańcom.

WARSZAWA, 3 maja (EE.). Radio. „Kuryer Por.” donosi, że pułk Marini rozkazał wojskom francuskim rozbroić ludność polską w Bytomiu, Tarnowskich górach, Hucie Królewskiej i Katowicach. Podobno wytoczono tanki. Wiele osób aresztowano. Wśród ludności polskiej panuje zdumienie i rozgoryczenie z powodu tych zarządzeń. Niemcy cieszą się.

Nie raport — lecz opinia.

BYTOM, 3 maja (E. E.) Radio. Wiadomości paryskie w sprawach górnośląskich brzmią bardziej optymistycznie. Wysłano mianowicie z Opolo do Londynu nie raport, lecz opinię poszczególnych przedstawicieli państw: angielskiego, francuskiego i włoskiego. W kołach urzędowych panuje przekonanie, że żądania polskie będą zaspokojone.

Strejk generalny.

BYTOM, 3 maja. (EE.) Radio. Organizacje górnośląskie: „Zjednoczenie zawodowe”, „Polski Centralny Związek zawodowy”, „Polska narod. partya robotn.”, „PPS”, „Czarześć. Zjed. Lud.”,

„P. S. L.” wysłały iskrowkę do wszystkich, że wobec zignorowania przez komisję międzysojuszniczą woli robotników i chłopów polskich 2 maja rozpocznie się strejk generalny.

widzenia, któremu wynik plebiscytu mniej lub więcej zawadza.

Stanowca decyzja zapadła w Londynie i poważnie obawiać się należy, że będzie ona dla polskiej ludności G. Śląska w wysokim stopniu niekorzystna i niesprawiedliwa. Prostu obawiać się należy, że Ślązacy zostaną sprzedani za odszkodowania wojenne, należne koali-

cyi od Niemiec.

Może już najbliższe chwile przyniosą wiadomości o rozstrzygnięciach londyńskich, zobaczmy jaki to będzie wyrok. Robotnicy Górnego Śląska, a wraz z nimi cała polska klasa pracująca, cały polski lud zajmie wobec tego wyroku zdecydowane i mężkie stanowisko.

Wrażenie w Warszawie.

WARSZAWA, 3. 5. (E. E.) Radio. Wiadomości Opolskie sprawiły w Warszawie wstrząsające wrażenie. Związek stowarzyszeń rozplakatował odezwę wzywającą do walki w razie skrzywdzenia ludu górnośląskiego.

WARSZAWA, 3. 5. (E. E.) Radio. Wczoraj odbyło się ważne posiedzenie Rady Ministrów w sprawie górnośląskiej. Posiedzenie było poufne. —

WARSZAWA, 3. 5. (E. E.) 3-go bm. w południe otrzymał premier Witos sprawozdanie o sytuacji na G. Śląsku od Korfantego. W rzą-

dzie zapanowało przekonanie, że należy wszelkimi siłami dążyć do powstrzymania ludności polskiej na G. Śląsku od przedwczesnego wybuchu tembardziej, że z Londynu otrzymano wiadomości iż prawdopodobnie sprawa G. Ś. nie będzie na Radzie Najwyższej w Londynie rozważana.

WARSZAWA, 3. 5. (E. E.) „Kur. Polski” donosi, że nota Korfantego niema charakteru urzędowego. Poseł Korfanty złożył już swój urząd komisarza plebiscytowego.

Decyzja jeszcze nie zapadła.

BYTOM, 3. 5. (Pat.) Międzysojusznicza komisja w Opolu ogłasza, co następuje: Ponieważ w pewnych gazetach ukazała się wiadomość, że już zapadła decyzja sprzymierzonych co do

nowej granicy górnośląskiej w następstwie plebiscytu komisja międzysojusznicza oświadcza, że wiadomość ta jest bezpodstawsna.

Strejk 100 tys. górników na G. Śląsku

BYTOM, 3. 5. (Pat.) Sytuacja na G. Śląsku przedstawia się do poniedziałku wieczorem jak następuje: W niedzielę po południu bytomski „Goniec Śląski (po polsku) i bytomski „Oberschl. Grenzzeitg.“ (po niemiecku) w nadzwyczajnych wydaniach przyniosły wiadomość, że komisja międzysojusznicza w Opolu przedstawia Radzie najwyższej notę, w której proponuje przydzielić Polsce powiaty rybnicki i pszczyński, oraz wschodnie skrawki powiatu kатовickiego, resztę zaś G. Śląska — Niemcom. Wiadomość ta wśród Niemców wywołała radość taką, że już w niedzielę wieczorem rozpoczęła się gwałtowna polityka na czóło połączenia G. Śląska z Niemcami, wśród Polaków zaś wiadomość ta wywołała rozgoryczenie i oburzenie. Ludność polska została dotknięta do żywego tem, że zanosi się na wielką jej krzywdę.

Tam, dokąd wiadomość o decyzji komisji w Opolu dobiegła w niedzielę, już w poniedziałek rano górnicy rozpoczęli strejk i zgromadziwszy się przed kopalniami oświadczyli, że strejk ma charakter protestu politycznego. W ten sposób zastrejkowało w poniedziałek rano w powiatach bytomskim, katorwickim, pszczyńskim, rybnickim, zabrzańskim i gliwickim około 25 proc. kopalń. Tymczasem w poniedziałek pisma poranne, a zwłaszcza te, które mają większość czytelników wśród górników, jak „Polak“, „Gazeta Robotnicza“, „Goniec Śląski“ i „Sztandar Polski“, wychodzące w Gliwicach, zawiadomiły ro-

botników przed południem o propozycji komisji w Opolu. To też przy wymianie szychty o godz. 2 po południu strejk wzniósł się ogromnie tak, że po południu zastrejkowało już 40 kopalń, czyli przeszło 80 proc. kopalń górnośląskich. Dotąd strejkuje 100.000 górników. Dla informacji zaś dodajemy, że ludność robotników górniczych na G. Śląsku wynosi około 180.000, w tem 85 proc. Polaków. Strejk ten dowodzi, że robotnicy polscy nie są luźną masą, ale siłą zorganizowaną, która wie, czego chce i która potrafi bronić swej woli. Doychczasowy przebieg strejku jest spokojny. Robotnicy jednak gotowi są bronić swych praw, gdyby Rada najwyższa akceptowała wniosek komisji w Opolu, który ma być tylko wyrazem większości angielsko-włoskiej w tej komisji.

Robotnicy G. Śląska nabrali do ententy wielkiej nieufności, zwłaszcza, że równouprawnienie językowe zapowiedziane w chwili objęcia na G. Śląsku władzy przez komisję międzynarodową z początkiem lutego 1920, dotychczas pozostało na papierze. Ludność polska na G. Śląsku wie, że liczyć może tylko na własne siły. Gen. Lerond — jak donosi komisja międzysojusznicza — wyjechał w sobotę wieczorem do Paryża. Przewodniczącym komisji został najstarszy rangą gen. Marini, przedstawiciel Włoch, Francję zaś zastępuje konsul generalny Pensot.

Uchwały Rady najwyższej w sprawie odszkodowań.

Mobilizacja rocznika 1919 w Francyi.

PARYŻ, 3. 5. (Pat.) Rada najwyższa zebrała się w Londynie dnia 2. bm. Sprzymierzeni doszli do porozumienia w sprawie jednolitego tekstu którego główne zasady przyjęto. Komisja reparacyjna zakomunikuje Niemcom w przeciągu 4 dni ustalony przez się sposób zapłaty oraz gwarancje, które miałyby zastąpić zastaw terytorjalny, albowiem o ile Niemcy przyjął podane im warunki, obsadzania terytorjalne nie będzie. Natomiast odmowa Niemców pociągnie za sobą natychmiastowe wkroczenie i obsadzenie zagłębia Ruhr.

Rząd niemiecki będzie musiał w przeciągu 5—6 dni odpowiedzieć na notyfikację w sprawie reparacji.

Rada najwyższa zebrała się wczoraj ponownie w godzinach popołudniowych celem powzięcia ostatecznej decyzji. W sprawie sposobu płacenia będą musieli Niemcy zapłacić swój dług w 36 równych ratach rocznych aż do r. 1926. oprocentowanie wynosić będzie 2 i pół procent, następnie zaś podniesie się do 5 proc.

LONDYN, 3. 5. (EE.) Najwyższa Rada postawiła Niemcom następujące żądania: 1) Uznanie bez zastrzeżeń wypłaty 132 milionów Mk.; 2) Natychmiastowe rozbrojenie; 3) Zgoda na system gwarancji i kontroli cel przez komisję długów niemieckich; 4) Uznanie bez zastrzeżeń traktatu wersalskiego.

PARYŻ, 3. 5. (Pat.) Natychmiast po powrocie z posiedzenia Rady najwyższej o godz. 9'15 wieczór zatelegrafował Briand do ministra wojny Barthou, aby zarządził mobilizację rocznika 1919. Zgodnie z tem poleceniem minister wojny postanowił powołać pod broń rocznika 1919, przez wydanie indywidualnych powołań.

Każdy, kto takie powołanie otrzyma, musi się natychmiast udać na miejsce zborne mobilizacyjne, podane w rozkazie. Powołany personal zostanie wyekwipowany, uzbrojony i przydzielony do oddziałów rezerwowych, które są już obecnie przewidziane i przeznaczone dla armii nadreńskiej. Transport tych wojsk jest już zorganizowany, że cały ruch handlowy będzie utrzymany w zupełności i nie zajdzie żadna przeszkoda w gospodarzem życiu kraju.

Odwołanie Korfantego z stanowiska komisarza plebiscytowego.

WARSZAWA, 3 maja (Pat.) Wobec przekroczenia przez p. Korfantego jego pełnomocnictw jako komisarza plebiscytowego, rząd odwołał go z jego stanowiska.

Dyplom dla med. Naczelnika Państwa.

WARSZAWA, 3 maja (Pat.). Tekst dyplomu doktora medycyny honoris causa, wręczony Naczelnikowi Państwa przez Uniwersytet warszawski, jest następujący: My, Jan Kochanowski, profesor średniowiecznej historii Polski, obecny rektor, i Antoni Gluziński, doktor medycyny, profesor patologii i terapii specjalnej, obecny dziekan wydziału medycznego, Męza znakomitego Józefa Piłsudskiego, pierwszym Naczelnikiem Najjaśniejszej Rzeczypospolitej Polskiej w czasie odzyskania niepodległości Polski jednomyślnie obranego, który studia medyczne ongiś zaczęte sam przerwał, aby tem łacniej uleczyć serca Polaków, niewola zgnębione, który z wybuchem wojny miecz przez pradziadów przekazywany wniósł dla wyzwolenia Ojczyzny, a wypełniając święte pragnienie i marzenie przodków, swoją pierś i pierś żołnierzy polskich niewoli się przeciwstawił który nałożywszy mocne fundamenta bytu Ojczyzny rozpałił na nowo na kresach Rzeczypospolitej pochodnię wiedzy przez tyranów zgaszoną, który nie tylko około wyzwolenia i wybudowania Ojczyzny ale wraz z całą Polską także około zabezpieczenia pokoju innych narodów wielce się zasłużył, dnia 2. maja 1921 roku dekretem medycyny honoris causa uroczystie ogłosiliśmy i dla stwierdzenia tego ten oto dyplom w pieczęć zaopatrzyliśmy.

PRZYJĘCIE PRZEDSTAWICIELI UNIWERSYTETU WARSZAWSKIEGO W BELWĘDERZE.

WARSZAWA, 3. 5. (Pat.) Na zaproszenie Naczelnika państwa odbyło się wczoraj w Belwederze przyjęcie przedstawicieli uniwersytetu warszawskiego. O godz. 5 popoł. przybyli do Belwederu profesorowie i asystenci uniwersytetu warszawskiego in corpore z rektorem Janem Kochanowskim na czele, przedstawiciele nauki i ideowych ugrupowań, słuchacze uniwersytetu warszawskiego, oraz delegacje wyższych uczelni w Polsce. Przyjęcie rozpoczął Naczelnik państwa gościem, który zakończył słowami: Życzę, aby wychowankowie uniwersytetu warszawskiego zachowali i nadal tę tradycję walki o niepodległość Polski. Niech żyje uniwersytet warszawski! W odpowiedzi rektor dr. Jan Kochanowski w imieniu profesorów uniwersytetu warszawskiego podziękował Naczelnikowi państwa za życzenia. Następnie udał się Naczelnik państwa z gośćmi do ogrodu, gdzie wśród pogodnego nastroju zebrani trwali do godz. 7'30 wieczorem. Ogólną wesołość wzbudzało opowiadanie Naczelnika państwa na temat jego przeżyć wojskowych.

Mimoходом.

„POCHODNIK NARODOWY”.

Defiladę w dniu święta narodowego wypadło nieszczęśliwie. Jeżeli byśmy przyczyny szukali tylko w niepogodzie — to złą oberzemy drogę.

Najbardziej były reprezentowane te grupy, które stanęły na rozkaz: szkoła i wojsko. Wszystko inne zawiodło.

Bezstronny obserwator musi przyznać, że gminny m. Lwowa nie stanowi sam burmistrz z kilku radnymi, że cechy nie są reprezentowane przez samotne sztabdary nawet bez asystencyj chorągwi, że samo baro kupców chrześcijańskich w asystencyj kilku znanych kupców nie stanowi Kongregacyi katolickiej, że Strzelnica — to bardzo liczne i masobne stowarzyszenie, a nie kilku kontuszowców, że Związek Strzelecki — to wielka organizacja. Wogóle w pochodzie znalazły się tylko godła. Nawet liczne muzyki nie ściągnęły gawiedzi.

Konstytucja 3-go Maja była poważnym czynem w dziejach, dokumentem przewrotu myślowego. Dzieje jej czciciele fałszują prawdę historyczną.

Kino „Apollo” Od środy 4 maja najpotężniejsza sensacja sezonu

ANNA BOLEYN (Miłostki Królewskie).

W głównej roli HENRY PORTEN Dla uniknięcia ścisłu początek przedstawień o godz. 3-ciej po południu.

Obchód Konstytucji 3 Maja we Lwowie.

Lwów, 3. Maja 1921.

(.) Uroczystość Trzeciego Maja rozpoczęły w naszym już dnia poprzedniego wieczorem pobudki wojskowe po ulicach miasta. Domy udekorowano flagami o barwach narodowych, w oknach widniały nalepki iluminacyjne.

O godz. 7:30 odbył się uroczysty wieczór w sali ratuszowej. Epokę Konstytucji 3-go Maja scharakteryzował rektor Politechniki dr. Pawlik, zając się zwłaszcza stosunkami rolnymi w ówczesnej Polsce. Art. dram. Kozłowski wygłosił następnie „Koncert nad koncertami” Mickiewiczza oraz „Spowiedź” jeden z własnych utworów, zyskując gorący aplauz zebranych. Żywy oklaskami wyłano też produkcje wokalne i muzyczne, a to odegraną przez p. Oka-wową „Legende” Różyckiego, śpiew p. Platówny przy akompaniamencie p. Waltera, oraz „Echa”, który odśpiewał „Balladą o Florianie Szarym” i „Obro-nę Lwowa” Nowowiejskiego.

Ranek wtorkowy, słotny i szary, nie pogorszył jednak wcale uroczystości.

było się zapowiedziane nabożeństwo na pla-żę przed Cytadela, gdzie zebrała się dość lic-za publiczność. Obok ołtarza zajęli miejsca repre-zentanci władz cywilnych i wojskowych, naczelnicy urzędów wszelkich, prezydium miasta, misye zagra-niczne, senat uniwersytetu z rektorem, członkowie Rady m. sztab oficerski, przedstawiciele najrozma-it-szych zrzeszeń i instytucji, korporacje i cechy ze sztandarami, zastępy młodzieży szkolnej męskiej i żeńskiej, Tow. Szkoły Lud. z delegacją włościan, szeregi M. S. O., organizacje narodowe, Związek Strzelecki i inne zrzeszenia.

Oddziały wojskowe, ułani z lancami, piechota i szkoła podchorążych zamykały czworobok.

Po nabożeństwie i przemówieniu ks. Błotnickie-go, odśpiewano Rotę i Hymn narodowy przy wtórze orkiestry, poczem wyruszył ułani pochod wszystkich powyższych reprezentacji oraz zgromadzonej ludności, przepiętany łącznymi orkiestrami wojsk-, oraz różnych organizacyi, jak tramwajarzy, kole-jarzy i t. d.

W sprawie ściągania podatku dochodowego.

WARSZAWA. (Pat.) 2. maja. Wprowadzo-ny ustawą z 16. lipca 1920 podatek majątkowy, od płac, potrącany przez pracodawców przy wy-płatach, natrafił w praktyce na trudności. Wobec tego Ministerstwo skarbu udziela następu-jących wyjaśnień: Wprowadzono go wzorem in-nych państw w interesie samych pracowników, dla których zapłata jednorazowej sumy mogła-by być zbyt ciężką. Art. 90 ustawy zakazuje w zasadzie dokonywać tych potrąceń wedle dzisiejszych bieżących wypłat. Ponieważ jednak płace te w ciągu ostatnich miesięcy wzrosły og-romnie w porównaniu ze zeszłorocznymi, a podatek który ma być zapłacony za r. 1921 ma być wymierzony wedle poboru z r. 1920, mini-sterstwo zgodziło się na to, aby potrącano ten datek od daleko niższych płac zeszłorocznych. Jeśli dodamy do tego okoliczność, że w myśl ustawy dochód z płac jest brany za podstawę podatków nie w całości ale w 7/10 częściach to w stosunku do dzisiejszej skali płac przecięt-nie obciążenie robotnika nie przekracza nawet 3 proc. jego płacy. Jest więc obciążeniem lek-

kiem gdyż n. p. w innych państwach potracą się 10 proc. od płacy. Oczywiście dla podatków z r. 1921, płatnych w r. 1922 minimum egzystencyi musi być podniesione i taryfa podatkowa odp-wiednio przesunięta na korzyść faktycznie niż-szych dochodów. Przewiduje to projekt ustawy, który w najbliższym czasie będzie wniesiony do sejmu. Jeśli ta zmiana która też dotyczy czasu późniejszego nie może wstrzymać wykonania u-stawy przyjętej jednomyślnie przez sejm, mini-sterstwo skarbu zarządziło powołanie przedsta-wicieli przedsiębiorców do współpracy w czu-waniu nad tem czy potrącania dokonuje się i poczyniło wszelkie możliwe ulgi. Obecnie trud-ność przeprowadzenia potrąceń w znacznej mie-rze wynika z tego powodu, że niektórzy praco-dawcy zaniebdywają swoje obowiązki a stąd nastąpiła nierównomierność postępowania przedsię-biorstwa. Sumy należone potrącać będą w myśl art. 92 i ściągnięte w drodze egzekucyi razem z dodatkami zwłoki na co ministerstwo skarbu zwraca uwagę zainteresowanych czynników.

Pragmatyka służbowa dla funk-cyj państwowych.

Komisyja administracyjna w dalszym ciągu załatwiła szereg artykułów projektu rządowego o pragmatyce służbowej urzędników państwo-wych aż do art. 52. Zmiany dokonano w artyku-łach dotyczących sprawy urlopu wypoczynkowe-go w tym kierunku, iż zamiast normowania dłu-gości urlopu podług stopni służbowych — jak proponowano w projekcie rządowym — przyje-to zmodyfikowany przez ref. dra Kiernika wnio-sek tow. Smulikowskiego, uzależniający czas ur-lopu od ilości lat służby. Tym sposobem każdy urzędnik będzie miał prawo przed 10-letnią słu-żbą do 4ty g. urlopu do 20 lat — 5 tyg., a ponad 20 — do 6 tygodni urlopu.

Przy art. 42 rozwinęła się gorąca dysku-sya w sprawie awansu urzędników. Wniosek socjalistyczny o ujęcie awansu służbowego w ten sposób, żeby każdy urzędnik miał zapew-niony stały awans, a przytem, ażeby uwzględ-niano również uzdolnienia i kwalifikacye — nie doznał poparcia i komisya sprzeciwiła się odesłaniu tego art. do subkomisyi. Utrzymał się zatem projekt rządowy, który pozwoli na dowolności władz przełożonych i kierowanie się względami partyjno-politycznymi.

—000—

Traktat wojskowy Czech z Rumunią

PRAGA. (Pat.) 2. maja. Radio. Po wi-zycie Benesa w Bukareszcie a Take Jonescu w Pradze, Czechosłowacya i Rumunia rozpo-częły rokowania, które doprowadziły do defini-tywnej umowy wojskowo-politycznej.

Prasa czeska przyjmuje z zadowoleniem tę konwencję z Rumunią, widząc w niej umowę podobną do umowy Czechosłowacy z Jugosła-wią. Konwencya ta, która skonsoliduje małą entente, zaprzecza równocześnie wszystkim roz-powszechnianym wiadomościom w sprawie rze-komego związku rumuńsko-węgierskiego.

Wiec górnośląski w Krakowie.

KRAKÓW, 3. 5. (Pat.) Dziś o godz. 6 rano w sali Sokola odbył się olbrzymi wiec ze wszyst-kich szfer i obozów politycznych. Uchwalono rezol-ucyę protestującą przeciw zamierzonemu pokrzyw-dzeniu ludu polskiego na G. Śląsku. Następnie udano się pod pomnik Mickiewiczza, gdzie wygłoszono szereg przemówień.

Czas odnowić przedpłatę na miesiąc maj.

W. RAORT.

65

ZA CESARZA...

FRAGMENTY ŻYCIA POZAFRONTOWEGO.

Czekano nieraz całemi godzinami na pana feldwebla. Ludzie staniali się z nóg, wykręcali kławy z wody deszczowej, dreptali w wodzie przeciekającej do butów całemi strugami, prze-tłmiano — i czekano na pana feldwebla.

Wreszcie się zjawił... Szedł nieco zaspany jeszcze i w złym humorze, chwając się na no-rach w poczuciu swojej wielkości.

Ludzie prostowali się na krzyk kaprali i plutonowych, zatrzymywali oddech w piersiach, wpatrzeni niby w twarz bóstwa niebosięgłego, co nieporanne swego dostojęństwa ni wielkości, weszło między zwykłych śmiertelników, aby im w łaskawości ukazać swe promieniste oblicze.

Pan feldwebel przechodził wśród szpaleru wpatrzonych w niego ludzi i zniknął w drzwiach kancelarji. Bywali „transenowi” wiedzieli jed-nak dobrze, że pojawienie się feldwebla nie oznaczało jeszcze końca ich kilkugodzinnego cze-kania, choćby na deszczu i śniegu. Pan feldwebel posyłał o tej porze dopiero ordynansa po drugie śniadanie do pobliskiej kawiarni, co jeszcze za-brniało dość czasu, za nim pan feldwebel przy-stąpił do wydawania chleba.

Wogóle wydawanie chleba, lub też wypłaca-nie żołdu, czy to w „transenie”, czy też przy

poszczególnych kompanjach, uskuteczniłi feld-weble z takim perfidnem kunktatorstwem i roz-myślnem denerwowaniem ludzi, że dnie owe należały do najprzyjemniejszych w życiu żołnie-rza przy kadrze. Rozmyślnem przetrzymywaniem ludzi po kilka godzin w szeregu, dobieraniem pory wypłat wtedy, kiedy zazwyczaj żołnierz miał „dienstfrei” t. j. był wolny od służby, mścili się feldweble za to, że wypłacać musieli owych kilka groszy, lub wydać zmuszeni byli ów kawałek spleśniałego chleba.

W wynizerowanych biedakach widzieli swo-ich osobistych wrogów, zabierających im ich „dochody”. Wyrafinowana złościwość i perfidja feldwebli dochodziła wprost do maestrji gdy chodziło o maltretowanie żołnierzy.

Sam znałem feldwebla, którzy przetrzymy-wali żołnierzy w szeregu bezczynnie nieraz do późnego wieczora w czasie uroczystych świąt lub w dniach wychodu. Czynili to pod pozorem przeczytania rozkazu batalionowego, który już zazwyczaj około 5-tej był gotów i znajdował się w ręku feldwebla. Zamiast jednak przeczytać ów rozkaz i tem samem uwolnić żołnierzy od bezmyślnego czekania w szeregu, odchodził pan feldwebel na partyę domina, lub czytał w kan-celaryi gazetę, aby tylko przetrzymać ludzi do późnego wieczora i pozbawić ich tych kilku godzin względnej wolności i możności porusza-nia się po za obrębem koszar.

Ludzi przetrzymywanych po „transenach” w kadrach, usiłowała wojskowość zająć za wszel-ką cenę jakąś pracą, a ponieważ pracy takiej w rzeczywistości nie było, chwytano się na-

bardziej idiotycznych pomysłów, aby tylko lu-dziom przeważnie chorym i niezdolnym do żadnej fizycznej pracy obrzydzić życie i narazić na upokorzenia i męczarnie.

Jak już zaznaczyłem, przebywali w „tran-senie” ludzie przejściowo, w oczekiwaniu zwol-nienia, odtransportowania do szpitali, superre-wizji, t. zw. „Konstantierung” czyli zbadania ich stanu zdrowotnego w szpitalu, lub też w oczekiwaniu na zupełne zwolnienie z wojska. Wielu było takich, których komisye uznały za zupełnie niezdolnych do żadnej służby wojsko-wej, których jednak nie można było zwolnić z powodu tego, że byli bez środków do życia, a miejscowości, w których mieszkali byli za-jęte podówczas przez wojska rosyjskie.

Reasumując to wszystko, stwierdzić należy że w „transenach” kilkuset kadr austriackich bitali się ludzie kompletnie chorzy, kaleki, oraz tacy, których dnie życia były policzone.

Szkielety bezmięsne o zapadłych oczach, po-przebite rany w wybrakowane „mantle” pełne dziur i łat, ludzie śmiertelnie chorzy, napół na-dzy, bosi i obdarci niechlujnie zanieczyszczeni i zawszawieni. Widziało się zgrybiałych sta-ruszków, których honwehdi pozabierali na pod-wody i których po tułaczce po wszystkich ba-rakach, szpitalach aresztach i barłogach stacji zbórnych, odsyłano zum Kader eines galizi-schen Regiments” (do kadry jednego z galicyj-skich pułków) w stanie kompletnego wyczer-pania i ogłupienia.

(C. d. n.)

Manifestacje 1 maja.

TARNOPOL 1-go maja.

Zapowiedziane na godzinę 10-tą rano uroczyste zgromadzenie majowe ściągęło do sali Rady miejskiej tłumy robotników i robotnic (tudzież spory zastęp inteligencji).

Zgromadzenie zagał krótkim a jednym przemówieniem tow. Kaniuk wskazując na znaczenie święta majowego poczem wybrano prezydium w skład którego weszli jako przewodniczący tow. Kaniuk, jako tegoż zastępca tow. Leńkiewicz a jako sekretarz tow. Chwalbiński.

Przewodniczący udzielił głosu referentowi tow. Drowi Hersztalowi ze Lwowa, który przywitany oklaskami omówił przebieg wojny światowej i wojny polsko-rosyjskiej, rolę socjalistów w czasie tych wojen, tudzież następstwa jakie wojny te wywołały. Dał wyraz zadowolenia klasy robotniczej, że stale ponawiane żądanie polskiej partii socjalistycznej zakończenia wojny uwieńczone wreszcie zostało pomyślnym skutkiem. Mowca wystąpił dalej przeciw zakusom reakcji wszechświatowej, chcącej zniweczyć te nieliczne korzyści jakie wojna ze sobą przyniosła, w pierwszym zaś rzędzie przeciw rodzimej reakcji którąby chciała jeszcze obecnie w czasie pokoju zatrzymać ustawy wyjątkowe i przestarzałe przepisy skierowane przeciwko klasie robotniczej.

Następnie omówił mowca znaczenie Górnośląskiego dla Polski a w szczególności dla klasy robotniczej w Polsce, wyrażając nadzieję, że wola ludności na Górnym Śląsku przyłączenia się do Polski będzie respektowana.

Wreszcie omówił referent konieczność odbudowy międzynarodówki obejmującej proletaryat całego świata, potrzebę pogłębienia myśli socjalistycznej i rozbudowania organizacji politycznej u nas w kraju.

Uchwaleniem rezolucji majowej i okrzykiem na cześć międzynarodowej solidarności proletaryatu, zakończono zgromadzenie.

Wieczorem o godz. 7-mej odbyła się w tym samym lokalu zabawa ludowa, która przeciągnęła się do późnej nocy.

W czasie zabawy wydarzył się incydent nasuwający smutne refleksje. Na sali zjawili się jakiś agent defenzywy, urzędujący jeszcze ciągle w Tarnopolu i polecił zdjąć ze ściany czerwoną szarfę z napisem: „Proletariusze wszystkich krajów łączcie się!”, grożąc, że w przeciwnym razie rozwiąże zabawę. Jest to nieałychane nadużycie i nie wątpimy, że postawie nasi w Sejmie poczynią odpowiednie kroki, by podobne praktyki więcej się powtórzyć nie mogły.

KOŁOMYJA, 1 maja.

Święto robotnicze, tryumf pracy, święto międzynarodowej solidarności obchodziła Kołomyja w imponujących rozmiarach.

Na apel Rady robotniczej stanęło pod sztandarem P. P. S. parę tysięcy ludzi pracy.

Przebieg obchodu był następujący:

Rano o godz. 7-mej pobudka muzyki kolejowej.

O godz. 10-tej odbyło się Zgromadzenie kolejarzy, na którym tow. Szyszka i tow. Łopatka witali imieniem P. P. S. kolejarzy jako przodowników w walce o wyzwolenie ludu robotniczego. Kolejarze ze sztandarem i muzyką udali się na zgromadzenie do sali Kasy oszczędności. Sala Kasy od lat kilku nie była tak pełną jak na naszym święcie. Do zebranych przemawiali tow. Węglowski ze Lwowa, Dr. Schorr, del. Bundu (ze Lwowa) im. Bundu polskiego i tow. Łopatka.

Po uchwaleniu rezolucji, wśród pieśni ruszył pochód głównymi ulicami pod starostwo i magistrat, dokąd miała udać się delegacja w sprawie skandalicznej gospodarki aprowizacyjnej.

Niestety, tak w starostwie, jak i w magistracie „nie było nikogo” (nawet służącego magistratu!).

Z balkonu hotelu „Grand” przemówili do kilkutysięcznej gzeszy tow. Łopatka, Schorr,

Świecicki i Szyszka, piętnując tchórzostwo naszych ojców miasta i ich gospodarę.

Cał się obchodu wywarła w mieście duże wratanie. Wieczorem odbyła się ładna zabawa ludowa na cele partyjne.

*

Ukraińcy udali się również w obchodzie nie brali. Towarzyszyli im po odbyciu zgromadzenia u siebie w lokalu, przyłączyli się do naszych szeregów.

ZÓŁKIEW 1-go maja.

Pierwszy raz zogniskowało się życie partyjne w Zółkwi w święcie proletaryackim 1. maja.

Praca dzienna ustała, wielkość i znaczenie tego dnia żywiłowo odczuwano. Na zapowiedziane zgromadzenie oprócz zatrudnionych w fabryce, z okolicznych miejscowości przybyli robotnicy. Zebranie otworzył tow. Mühlbauer którego obrano także przewodniczącym. Referent tow. Albin Różycki ze Lwowa, omówił wyczerpująco sytuację polityczną w Polsce, znaczenie ruchu międzynarodowego socjalistycznego, przebieg walk ekonomicznych i dążność proletaryatu do wyzwolenia ekonomicznego, w sposób bezwzględny skrytykował nieprawne zastosowanie ustaw wyjątkowych urwiązania, wskazując na brak energii ze strony Rządu w zwalczaniu pa-skarstwa. Przeczytana rezolucję jednomyślnie uchwalono. W dalszym ciągu referent wskazał na ważność organizacji politycznej, jako niezbędnej środka w celu opanowania gniny, i związanej z nią gałęzi jako placówki mającej za zadanie dzieło budowy nowego porządku, opartego na sprawiedliwości.

Następnie dokonano wyboru Zarządu do nowo powstałego organ. politycznej: prezesem wybrano tow. Wawrzynieckiego, zast. i skarbn. tow. Raaba Karola, sekr. tow. Kielba.

Po ukończonych obradach urządzono miłą i ochoczą zabawę aż do późna.

Zaznaczyć wypada z uznaniem zachowanie i przyjazne odnośnienie się p. Dyrektora do pracujących w Hucie robotników. Dyrekcyja w miarę możliwości stara się wybudować dla robotników Dom ludowy ofiarując przeszło pół miliona na ten cel godny nasładowania, nie omieszku-jąc założyć bibliotekę wcześniej.

SKOLE 1. maja.

I w naszych pięknych choć ubogich górach, dzień Święta Robotniczego, był piękny, wielką uroczystością. Z wspaniałym czerwonym sztandarem w ruszył rano wielki pochód z Demni z muzyką robotniczą, by złączywszy się z pochodem spieszącym z Synowódzka, udać się na rynek na manifestacyjne zgromadzenie, w którym brało udział około 1.500 ludzi.

Zgromadzenie zagał tow. Barańczuk ze Skolego który też wspólnie z tow. Kublikiem ze Skolego objął przewodnictwo. Referat o znaczeniu 1. Maja i o braterstwie ludów, wygłosił tow. Słonowski ze Lwowa, który też w pięknych słowach nakreślił cele socjalizmu. Po uchwaleniu rezolucji majowej uformował się pochód z banderyą na czele, przeszedł ulicami miasta, poczem udali się robotnicy do Demni.

Wrażenie manifestacji potężne. Serce się radoowało na widok tych karnych szeregów robotniczych.

Wieczór odbyło się przedstawienie, na którym wygłoszono deklamacje, śpiewał chór robotniczy, poczem zabawa przeciągnęła się do późna.

TURKA 1-go maja.

Wczesnym rankiem poczęły się uwijać córki towarzyszy i towarzyszki pilnie przypinając znaczki 1-go maja na piersiach dumnych ze święta robotniczego towarzyszy i towarzyszek.

Pochód przy dźwiękach miejscowej kapeli i pieśni robotniczych ruszył do rynku. Tu należy

dodać że obchód 1-go maja, był w tym roku pierwszą manifestacją robotniczą, odkąd Turka istnieje. W pochodzie wzięli udział rob. ukraińscy i żydowscy przyłączając się w tak zwanym „Kolanie” do manifestacji. Zgromadzenie odbyło się w rynku. Do prezydium weszli tow. Humiński z ramienia P. P. S., tow. Stachnow z ramienia U. P. S. i tow. Schein z ram. Z. P. S.

Udzielono głosu referentowi tow. Naxaminowi ze Lwowa, który wygłosił referat o historii i znaczeniu święta majowego, o programie socjalistycznym, o pracach socjalistów w Sejmie, wycieczając przytem cały szereg prac klubu posłów P. P. S., zatrzymał się dłużej nad konstytucją z 17-go marca, zaznajamiając towarzyszy z artykułami 68, 102, 103 i 108, w których są zawarte prawa pracowników i ochrona ich pracy. Nie ominął też mowca i sprawy senatu, dokumentując, jakie to wielkie zasługi, ma za sobą klub posłów socjalistycznych, że przez reakcję uchwalony senat, nie jest senatem wizylistów i mianowańców, tylko senatem pochodzącym z pięcioprzymiotnikowego prawa wyborczego.

Referent nawoływał do współzycia wszystkich narodowości, gdyż solidarność robotnicza, doprowadzi do upragnionego celu t. j. wyzwolenia całej klasy pracującej. Pod koniec mówił referent o pokoju i odbudowie międzynarodówki.

Poczem wniósł okrzyk:

Precz z ustawami wyjątkowymi i militaryzacją. — Amnestyi dla przestępców politycznych. — Przeciwno lichwie żywnościowej. — Niech żyje 1. maja. — Niech żyje Socjalizm, co też zgromadzeni przyjęli okrzykami „niech żyje” i oklaskami.

Zabrał też głos i tow. Schein solicytator adwokacki który w kilku słowach, nakreślił udział żydowskiego proletaryatu w walce o postulat socjalistyczne, poczem tow. Humiński odczytał majową rezolucję, przez zebranych jednogłośnie uchwaloną, poczem kapela odegrała Czerwoną i inne pieśni robotnicze, i pochód ruszył dalej pod starostwo wnosząc okrzyki za 8-mio godzinnym dniem pracy i za ochroną pracy. Pochód udał się też w kierunku dworca, poczem referenta w imieniu miejscowego komitetu pożegnano i pochód o godz. 3-ciej rozwiązano.

Manifestacja miała wygląd imponujący.

Na marginesie nadużyć w Puzappie

Przy sposobności wykrycia nadużyć pużappowskich zwrócić należy uwagę na to, że cały transport kolejowy towarów Puzappu skoncentrowany był na dworcu Podzamcze. Dzięki temu możliwa jest kontrola dokumentów bardzo zresztą obfitych, bo transporty Puzappu były na wielką skalę okradane i skarb kolejowy płacił horrendalne odszkodowania.

Byłoby bardzo wskazane, aby zapisani kolejo-wym i t. zw. „opisami czynu” zainteresował się sędzia śledczy, skąd mógłby zapewne wydobyć niejedną tajemnicę.

Krażą plotki, jakoby sędziemu Mindowiczowi raz b. radcę komercyjnego Jonasa wypuszczono z więzienia, a tego ostatniego za interwencyę wysoko postawionej osobistości w kraju, Ploiki te złożyła są, jak dotąd nieprawdziwe, bo wczoraj do pużappu ludnia wymienieni znajdowali się w areszcie.

Z powodu święta w sądzie nie było urzędowania, a więc i nie przesłuchiowano aresztowanych. Aresztowany Mindowicz twierdzi, że o wiele więcej są winne wyżej od niego postawione osobistości, pod których dyktandem zmuszony był tak urzędować. Obronę Mindowicza objął adwokat dr. Pieracki, Jonasa — dr. Grek. Sądźmy, że utarta już opinia, jakoby wielcy złodzieje cieszyli się zawsze bezkarnością — w tym wypadku nie znajdzie potwierdzenia.

Podpisujcie polską p życzkę państw.

Kinoteatr CHIMERA Od 5-go maja b. r. i w dni następne Akademicka 8

Ulubienica Maharadży W głównej roli GUNAR TOLBAES I LILI JAKOBSEN. Rewers w 6-ciu aktach.

Życie gospodarcze.

Bilans handlu zewnętrznego Polski w r. 1920.

Dotąd niestety nie byliśmy w stanie zestawić wartościowego naszego bilansu, poniżej podane cyfry dotyczą tylko ilości (w tonach) naszego przywozu i wywozu.

W całym roku 1920 przywóz wynosił 3,529.811 ton. Wywóz 620.315 ton. Rzucająca się w oczy dysproporcja, gdzie przywóz 6-cio krotnie przewyższa wywóz, spowodowana jest dowozem węgla z Górnego Śląska, który w r. z. wyniósł 2,609.770 ton oraz Cieszyńskiego w ilości 80.000 ton. Po przyłączeniu Górnego Śląska obciążenie to zniknie i węgiel, który obecnie stanowi z górą 70 proc. naszego przywozu wagowego nie będzie nadal wprowadzał dotychczasowej niewspółmierności między przywozem a wywozem. Poszczególne pozycje ujemnego naszego bilansu za r. 1920 przedstawiają się w tonach następująco:

	Przywóz	Wywóz.
Artykuły spożywcze	405.736	143.147
Surowce	2,912.123	349.062
Półfabrykaty	7.987	4.920
Wyroby gotowe	202.010	121.302

Na znaczną sumę, dotyczącą naszego przywozu artykułów spożywczych, składają się transporty zboża i maki (w dużej ilości sprowadzane przez Puzapp oraz min. spraw wojskowych), w ilości 248.316 ton (61 proc. art. spoż.). Mąka i zboże sprowadzane były ze St. Zjednoczonych, z Rumunii wreszcie z Brazylii.

Przywóz mięsa i przetworów mięsnych wynosił 77.351 ton.

Z innych artykułów spożywczych, sprowadzono kawy 3.453 tonn, herbaty 1.710 t., kakao i czekolady 3.228 t., owoców suszonych 5.115 t., owoców świeżych 3.378 t., warzyw 8.841 t., tytoniu 6.521 tonn.

Artykuły spożywcze bilansujące się dla nas pomysłnie, są tylko:

	Przywóz	Wywóz	Nadw. wywóz.
	w tonnach		
Okopowe kartofle	10.046	99.927	89.881
Cukier	4.760	15.528	10.768
Spirytus i wódki	1.077	2.274	1.197

Wywóz kartofli skierowany był do Niemiec, z którymi również i cukier był przedmiotem większych transakcji kompensacyjnych.

Duża pozycja w przywozie surowców spowodowana jest wzmiankowanymi już liczbami dowozu węgla, po odciążeniu których na resztę przywozu w wysokości 222 tys. tonn, składają się: bawełna surowa, juta, wełna owocza i fina sierść, rudy metali, surowiec żelaza, cegły i gliny, nawozy sztuczne (superfosfaty i inne), saletra, garbniki, materiały do przerabiania na papier, wreszcie w równej mierze znaczna jak i niezrozumiała pozycja przywozu soli kuchennej (65 tys. tonn). Sól ta w początkach roku zesłał się z Niemiec przez Litwę na nasze kresy północno-wschodnie.

W dział surowców posiadamy poważne pozycje wywozowe, odnośnie towarów, posiadających saldo dodatnie. Do takich należą ropa nieoczyszczona, drzewo (w stanie surowym i na opał), cement, węgiel do Australii; wreszcie mogące być w przyszłości, o ile u nas nie rozwiną się odpowiednie gałęzie przemysłu przetwórczego artykułami masowego eksportu, takie przedmioty, jak: puch i pierze, rogi i kopyta, włosy i szczecina.

Z półfabrykatów znaczniejszy przywóz wykazują: materiały farbiarskie, oraz przedza.

Saldo dodatnie z wybitnym przywozem wykazuje drzewo częściowo obrobione, oraz z nieznaczną nadwyżką, wywozu nad przywozem, masa papierowa.

W najważniejszych normalnie pozycji bilansowej, wyrobach gotowych po za bardzo ograniczoną ilością artykułów, wywożonych, sprowadzamy duże ilości najrozmaitszych towarów, z których najważniejsze są: skóry gotowe, wyreby skórzane.

Artykuły przemysłu chemicznego, sprowadzamy przeważnie z Niemiec i Czecho-Słowacji.

Wyroby metalowe, przywóz których wykazuje znaczną pozycję (104 tys. t.), sprowadzane są w dużej ilości z Czecho-Słowacji, która coraz bardziej wypiera w tym dziale Niemcy i Austrię. Poz. bardzo nieznacznym wywozem przedmiotów metalowych gotowych, (8 tys. tonn), poszczególne pozycje przywozu wynosiły: żelazo sztabowe, kołki żelazne i wyroby kotlarskie, żelazo fasonowe i grubsze, blachy, blacha cienka. Przeważnie z Niemiec i Austrii sprowadzane są: maszyny, maszyny i turbiny parowe, maszyny elektrotechniczne, obrabiarki do metali. W dużej ilości z Francji dowożone były samochody.

Wyroby przemysłu włókienniczego, przy minimalnym naszym wywozie, w r. 1920 (przywóz 8.065 t., wywóz 690 tonn), dowożone były w pierwszym rzędzie z Francji, Austrii i Niemiec. Stan rzeczy w tym dziale świadczy, że nasz najpotężniejszy przemysł, idący obcimi surowcami, odbudowuje się i funkcjonuje jeszcze w nieznacznym stopniu.

Papieru sprowadzono duże ilości, przy minimalnym wywozie (przywóz 19.042 t., wywóz 373 tonn.).

Do nielicznych wyrobów gotowych, wywożonych za granicę, należy w pierwszej linii nafta, przetwory naftowe, których w r. z. wywieziono 91.394 tonn.

Wyrobow bednarskich wywieziono 2.895 t., (przywóz 893 t.). Wyrobów koszykarskich wysłano 323 t. Mebli i sprzętów 1.593 t., (przywóz 1.236 t.). Głównymi odbiorcami mebli były Niemcy oraz Anglia.

Wyroby kamieniarskie 7.306 t. (przywóz 3.147 t.); najpoważniejsze obroty z Niemcami.

Saldem dodatnim jedynie są: cukier, okopowe, wódki i spirytus, ropa nieoczyszczona, nafta i przetwory, drzewo we wszelkich postaciach, cement, masa papierowa, wyroby bednarskie, koszykarskie, kamieniarskie, meble i sprzęty, wreszcie kopyta, szczecina, puch i pierze.

Przywóz nasz od początku roku zeszłego wykazywał nieznaczny, ale stały wzrost, z ochyleniami, spowodowanymi jedynie mniejszymi lub większymi transportami węgla górnośląskiego. Wywóz zaś w tymże czasie wykazywał i obecnie wykazuje wyższą pozycję. Wywóz w styczniu 1920 r. wyniósł niespełna 7 tysięcy tonn, — w tymże miesiącu b. r. wyniósł 119 tys. tonn.

Nowy port polski.

W „Robotniku“ gdańskim czytamy: Rząd polski ostatecznie stwierdził, że nie będzie mógł się oprzeć na Gdańsku, jako port, że ten Gdańsk może mu w najkrytyczniejszej chwili stworzyć sytuację, podobną do przeszłorocznej — dlatego zdecydował się na wielkie wydatki i zaczął budować port w Gdyni.

Zaczyna się urządzać olbrzymie mole, wbija się w morze szeregi pali, między które wrzuca się olbrzymie ilości kamienia i piasku. Według obliczeń inżynierów, te pomosty morskie będą już w końcu lata przygotowane do wyladowywania okrętów od 6 do 10 tysięcy ton pojemności. W końcu maja mają nadejść już obecnie zamówione w Ameryce 4 olbrzymie dragi do czerpania piasku pomiędzy obu pomostami, tak, że w ciągu 2 do 3 miesięcy, niewielki port będzie już oddany do użytku. Jednocześnie aby zabezpieczyć transporty z tego portu do kolei z ominięciem Gdańska, rząd polski buduje kolej na linię Gdynia — Kokoszki, na której pracuje obecnie bez wytchnienia 1 i pół tysiąca robotników. Roboty idą tak szybko, że prawdopodobnie, najpóźniej do 15. czerwca, bałtyckie wybrzeże polskie będzie połączone z Polską nową linią kolejową, którą się buduje na Helu, i linią kolejową od Redy na południe do Kartuz. Stoimy w przededniu otwarcia planowo zorganizowanej komunikacji pomiędzy morzem Bałtykiem a Polską, komunikacji zupełnie omijającej Gdańsk.

Czy to było potrzebne... czy nie lepiej byłoby te miliony, a może miliardy obrócić na uruchomienie fabryk w samym Gdańsku? Może by-

łoby tak i lepiej, ale trzeba by wtedy, żeby Senat Gdański pozwolił rządowi polskiemu rozszerzyć port, wejść w posiadanie tych fabryk, które są konieczne dla rozwoju państwa polskiego. Ale cóż, kiedy fabryki te były przedewszystkiem robotą broni dla Peru, niż przygotowaniem potrzebnych maszyn dla Polski.

Spółceństwo zdecydowało się na niezwykle wysiłek pieniężny, aby w ciężkich warunkach stworzyć port, może mały może niewygodny, ale własny.

Puls życia zaczyna się przenosić poza Gdańsk; tam w Gdyni i tam na cyplu na półwyspie Hel, zaczyna się odczuwać jakieś nowe gospodarcze tętno. A tu, w Gdańsku zaczyna zamierać ruch handlowy, kupcy bankrutują i coraz liczniejsze rzesze robotników bez pracy oczekują coraz czarniejszej przyszłości.

Ze sportu.

CZARNI - JUTRZENKA 3:1 (1:0). Krakowska drużyna „Jutrzenka“ która w niedzielę pierwszy raz grała we Lwowie, okazała się drużyną dobrą. Siła jej leży w dobrze zgranym i kombinującym ataku, który też bardzo dobrze strzela. Obrona nie dorównuje napadowi, czem tłumaczy się ich przegrana. W pierwszej połowie, mimo że w 30 sekundzie Kowalski strzelił dla „Czarnych“ pierwszego gola, goście krakowscy mają lekką przewagę, lecz ustawa ich niweczy bądźto obrona „Czarnych“, bądźto wspomniany bramkarz Winiński. W drugiej połowie atak „Czarnych“ gra lepiej, tak, że prawie ciągle toczy się walka pod bramką „Jutrzenki“. „Czarni“ uzyskują jeszcze dwie bramki przez Kowalskiego i Darskiego, „Jutrzenka“ jedną z rzutu karnego.

„Czarni“ grali z kilku rezerwowymi graczami. Bardzo dobrym był Siołcki Kowalski, przytomny i dobry Winiński. Sędziował poprawnie p. inż. L. Dudryk.

POGOŃ - MAAKABI 3:2 (1:03). W Krakowie pokonała lwowska „Pogoń“ tamtejszą „Makabi“ w powyższym podanym stosunku.

CRACOVIA - POLONIA 7:1. W Krakowie odbył się match szumnie w piśmie reklamowanej „Polonii“ warszawskiej z tamtejszą „Cracovią“, który zakończył się smolną klęską Warszawianków.

OGŁOSZENIA.

POSZUKIWANE WILLE, większych rozmiarów, w miejscowościach klimatycznych, górskich są przez pow.żną instytucję społeczną, Zgłoszenia pisemne do Adm. „Dziennika Lud.“. 2327—10

MODRĘCZNA i UCZENICE, do damskiej krawieczyny przyjmę natychmiast św. Józefa 2. l. p.

DZIEWCZYNEK do pracowni ozdób na drzewko poszukuje się zaraz Łyczakowska 11. l. p. 32-2

ZAKŁAD TRYKOTARSKI Idy Ludwigoj Obozowa 5 (bo zna Pełczyńskiej) poszukuje natychmiast wprawnych maszynistek i dziewczynek do wykańczania i dawaania za dobrem wynagrodzeniem 51—2

KALOS, pracownia ponczoch i bielizny, Kopernika 12 parter. Naprawa ponczoch specjalnymi maszynami, podrobienie, przefasonowanie sweterów i zakierów.

CHOROBY weneryczne, skórne, zastarzałe — leczy specjalista dr. **FRISCH**, ulica Wałowa 11. Wstrzykiwanie preparatu Neo Salvarsanu tylko przedpołudniem. 72—25

Wypożyczalnia książek „Vita“ Lwów, Pasaż Hausmana 8. l. p. poleca się bogatym wyborem dzieł beletrystycznych i naukowych. Kupujemy książki każde treści oraz całe księgozbiory. 97—

Tanio! = Tanio!

Wielki wybór pańczoch prawdziwie nicianych! Damskie po 100 Mk., męskie skarpetki po 60 Mk., sprzedaje po cenach fabrycznych

M. Mordkowicz
Fabryczny skład ponczoch Stanczna 9.

BLUZY, FARTUCHY i WSZELKĄ BIELIZNĘ ROBOTNICZĄ najlepszą i najtańszą
 nabyć można w chrześcijańskim Zakładzie szycia i naprawy bielizny **„ELLEN”** Lwów, ul. Chorążczyzna 11 a.

Dom Transportowo-Expedycyjny

S. JELIN i L. RUDOMIN

w Łodzi, Piotrkowska Nr. 62.

OTWORZYŁ

ODDZIAŁ WE LWOWIE

PLAC MARYACKI 10.

asekuracja i finansowanie transportów.

← Szybka dostawa. →

CENTRALA: W ŁODZI, PIOTRKOWSKA 62.

ODDZIAŁY: WARSZAWA, Przejazd 5,
 POZNAŃ, Stary Rynek 38-39.
 PABJANICE, Szkolna 8.
 LWÓW, Plac Maryacki 10.
 BYDGOSZCZ, Długa 66.

Przedstawicielstwo: Wilno.
Równo.

2350-2

NAJSTARSZA FABRYKA W KRAJU

J. A. BACZEWSKI

Rafinerya spirytusu, fabryka
 ≡≡≡ likierów i wódek ≡≡≡

WE LWOWIE

poleca swoje znakomite likiery,
 i wódki, jakości przedwojennej.

Do nabycia w pierwszorzędnych handlach delikatesów, restauracjach i kawiarniach.

Rok założenia 1782.

Pończochy Jedwabne
 po 400 i 500 Mk. patentowe i czarne długie
 po 65 Mk. skarpetki w różnych kolorach po 65 Mk.
 krawatki po 200 i 180 Mk. 2272-8

przedaje najtaniej

LERNER, LWÓW, PIEKARSKA 3.

CZYTAJCIE
 „WOLNY CHRZEŚCIJANIN”

Pismo poświęcone sprawie odrodzenia wolności chrześcijańskiej. Cena z przesyłką 6 mk. Okazowy bezpłatnie. Redakcja: Warszawa, Wileńska 19-15. 55-

OGŁOSZENIE

Towarzystwo Agrarno-Osadnicze we Lwowie ma do obsadzenia następujące posady: 2339

- 1) Jednego conceptowego urzędnika do działu hipotecznego, z poborami VI. klasy płacy urzędników państwowych — pierwszeństwo mają ci ukończeni prawnicy, którzy się wykazą dłuższą praktyką w tym dziale.
- 2) Jednego referenta rolnego z wyższem wykształceniem rolnem, względnie leśnem, z poborami VI. klasy płacy urzędników państwowych.
- 3) Jednego urzędnika kancelaryjnego do działu hipotecznego z poborami IX. klasy płacy urzędników państwowych. Reflektuje się wyłącznie na siłę fachową.

Reflektanci wniosą do dnia 5-go maja podania z odpisami świadectw do Dyrekcji Towarzystwa we Lwowie, ulica Halicka 21.

Ważne dla P. T. Kupców prowinc.

FABRYKA BIELIZNY „SAMERB”

Lwów, Słowackiego 16

połącza wszelką bieliznę męską, damską oraz bluzki sportowe

Zdolnych akwizytorów poszukuje Administracja „Dziennika Ludowego”

Dachówki

asbestowo-cementowej, papy, gontów, wapna, gipsu i innych materiałów budowlanych dostarczają natychmiast:

MORSZOWSKI i Ska, Lwów

Bourlarda 3, (bezcna Batorego).

MASZYNY DO PISANIA

pierwszorzędnych fabrykatów w wiel-
 -- kciu wybarze stałe na składzie --

EMIL URICH

LWÓW, 3-go MAJA 7.

Najskuteczniejszy środek przeciwko osłabieniu i wycieńczeniu organizmu, niemożności matkowania (anemii) brakowi apetytu, złemu trawieniu i t. p.

PIGUŁKI SIŁOTWÓRCZE

wyr. Lab. Farm. „Ap. Kowalski” w Warszawie Miodowa 1. Skutek wprost zdumiewający, ujawnia się już po zużyciu pierwszego flakonu. Żądać w aptekach i składach aptecznych. 2362-

Również hurtowo do nabycia: P. Mikolasch i Ska i Apt. Związk. Wytw. Handl. Farm.

Inserujcie w „Dzienniku Ludowym”.

„POLSKI GLOB“

TOWARZYSTWO TRANSPORTOWO-HANDLOWE S. A.

w KRAKOWIE.

Podwyższenie Kapitału akcyjnego z Mkp. 20,000.000 na Mkp. 100,000.000

w drodze emisji 160.000 sztuk akcji po Mkp. 500 nom wart.

Na zasadzie uchwały Walnego Zgromadzenia akcjonariuszów w dniu 15 stycznia 1921 roku zatwierdzonej postawieniem Ministrów Przemysłu i Handlu oraz Skarbu z dnia 16 kwietnia 1921 „Polski Glob“ Towarzystwo Transportowo-Handlowe, Spółka akcyjna podwyższa dotychczasowy kapitał akcyjny z Mp. 20,000.000 — na Mp. 100,000.000 — przez wydanie 160.000 sztuk akcji imiennej wartości Mp. 500 — każda.

Na tej podstawie rozpisuje się niniejszem

SUBSKRYPCYE

na 80.000.000 — III emisji pod następującymi warunkami:

1) Kurs emisyjny akcji dla dotychczasowych akcjonariuszów na podstawie prawa poboru Mp. 800 zaś dla nowych subskrybentów Mp. 1200.

2) Posiadaczom akcji I i II emisji przysługuje prawo pierwszeństwa do poboru akcji III emisji w ten sposób, że na każdą akcję I i II emisji pobrać można jedną akcję nową.

3) Przy korzystaniu z prawa poboru należy przedłożyć, albo akcje I względnie II emisji (o ile zostały podjęte), albo świadectwa tymczasowe, które zostaną zaraz zwrócone po uwidocznieniu na nich prawa poboru.

4) Nowe akcje uczestniczą w zyskach Spółki poczynwszy od 1 stycznia 1921 roku, wobec czego subskrybentom wpłacającym za akcje doliczonym będzie 5 proc. od dnia 1 stycznia 1921 oraz koszty konfekcyi w kwocie Mp. 25 za sztukę.

5) Termin subskrypcyi upływa z dniem 20 maja 1921 r.; w dniu tym subskrypcya będzie zamkniętą.

6) Akcje muszą być przy wykonaniu prawa poboru względnie przy subskrypcyi pełno i gotówką płacone.

7) Rada zawiadowcza zastrzega sobie akcje subskrybowane a nie objęte prawem poboru przydzielić subskrybentom według swego uznania.

8) Nowe akcje wydane będą akcjonariuszom po zawiadomieniu o przydziale akcji w swoim czasie i po skonfekcyonowaniu sztuk za zwrotem świadectwa tymczasowego.

9) Kwoty wpłacone na nieuwzględnione subskrypcye będą zwrócone wraz z 5 proc. odsetkami.

10) Zgłoszenia subskrypcyjne na nową emisję akcji przyjmuje:

„POLSKI GLOB“ Towarzystwo Transportowo-Handlowe, Spółka akcyjna,
Zarząd Główny w Krakowie, Plac Maryacki 9, oraz jego oddziały:

W Warszawie, Św-to Krzyska 32.

We Lwowie, Plac Halicki 15.

We Wiedniu VIII, Schloßelgasse 24.

Pończochy i skarpetki

o 30% taniej niż wszędzie!!

Reformy damskie, rękawiczki w różnych kolorach.
Kotnieże kauczukowo-płócienne po 100 i 180 Mk., mankiety po 150 Mk.

Kwiaty sztuczne, przybory szkolne, froeblovskie, oraz galanterię, poleca znana firma

HELENA GŁOGOWSKA

24-15 Lwów, ul. Piekarska 1.

Związkowa piekarnia rob. piekarskich i kons. rob.

Stow. zarejestr. o ograniczoną poręką we Lwowie
ul. Gródecka 43 i 45

zwołuje na niedzielę 8. maja 1921

punktualnie o godz. 11 przed południem

w sali Izby Rękodzielniczej (plac Strzelecki)

POUFNE ZGROMADZENIE

z następującym porządkiem dziennym:

1) Sprawozdanie z czynności Dyrekcji.

2) Zamknięcie udziałów.

3) Wnioski.

2366—

Zgromadzenie odbędzie się punktualnie, w razie nie zejścia się kompletu, odbędzie się bez względu na ilość członków.

Prawo uczestniczenia mają prawo członkowie za okazaniem książeczki udziałowej.

Stanisław Kula

Apolinary Switański

Jan Surak

dyrektor.

sekretarz

prezes.

KLISZARNIA ZAKŁADY GRAFICZNE

„ARS“

Lwów, Sykstuska 32 (obok poczty głównej)

wykonywują wszelkiego rodzaju klisze cynkowe dla ilustracji, dzieł artystycznych, dzienników, czasopism, cenników, anonsów oraz dla wszelkiej reklamy przemysłowo-handlowej.

A-I-D-A

I

D

A

PRAWDZIWE
verge combustible.

BIEHLKI CYBRYDYNE
W KSIĄŻECZKACH
I TITRI HYGIENICZNE

Z WATĄ

„SZABELKA“

Fabryka: Lwów Sakramentek 16.

Skóra!

Skóra!

Do wiadomości P. T. Kupców, Kółek rolniczych, konsumentów, kooperatyw, zakładów i instytucji publicznych!!

HURTOWNIA SKÓR

PROTOKOLOWANEJ FIRMY

Schleifer, Winter i Metal

Lwów, Żółkiewska 23.

dostarcza natychmiast z magazynów swoich, jakoteż przyjmuje zamówienia na dostawę zagranicznych skór podeszwowych i wierzchnich pierwszorzędnej jakości w dowolnej ilości, jakoteż wagonowo po cenach fabrycznych.